

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban

2026.06.03.

Május utolsó napjaira az ország több területére megérkezett a csapadék. Az eloszlása ugyan még mindig nagyon heterogén volt (5,0-50,0 mm, 3-4 nap), de most néhány, eddig száraz terület is részesült valamennyi öntözésben. Ezzel együtt országos viszonylatban a csapadékhiány tovább gyűrűzik és sújtja a növénytermesztést, különösen az alföldi és észak-kelet magyarországi régióban. A hőmérsékleti értékek egy hidegfrontnak köszönhetően csökkentek valamelyest (10 °C alá), de a nappali felmelegedés továbbra is nyárias mértékű volt. A minimum hőmérsékletek 4,9-8,5 fok, a maximumok 28,0-32,0 fok között alakultak (átlag: 18,0-21,0 fok).

A csapadékos napok környezetében a páratartalom emelkedett, gyakran magas volt (75 % felett) és a levélnedvesség időtartama is jelentősebb volt a korábbihoz képest (6-18 óra). Ezzel szemben az aszályos vidékeken az intenzív légmozgás mellett, a légköri aszályal is számolni kell.

GABONAFÉLÉK

A gabonafélék érése, vagy inkább kényszer érése felgyorsult (árpa: viaszérés, búza: tejes érés vége). Növényegészségügyi szempontból jelentős változások nem tapasztalhatóak a korábbi helyzethez képest. A sűrű, zárt állományokban, különösen a csapadékosabb vidékeken a **lisztharmat, helyenként a levéltbetegségek** tüneteinek fokozódása figyelhető meg. A felső levelek és a kalászkok egyelőre egészségesek. Az esetleges fertőzésből a kalászfuzáriózis tüneteinek még nem váltak láthatóvá, a párásabb, esősebb ország részben sem.

A **vetésfehérítő bogarak** előfordulása csökkenő tendenciájú, kártételük mérséklődött. Több táblán jelentek meg a **gabonaszipolyok** (pl. Komárom-Esztergom vármegye), melyek elsősorban a táblák szélein okoznak kárt a szemek kitérésével, kirágásával.

Őszi búzában a **levéltetvek** és a **poloskák** egyedszáma, kártételi jelentősége nem emelkedett.

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

Kukoricában a **gyomnövények** fejlődése felgyorsult az esős területeken, különösen a későbbi kelésű gyomok okoznak problémát (a korábbi kezelések elmaradása vagy hatástalansága miatt). Az alföldi régióban folyamatossá és emelkedő számúvá vált a **gyapottok bagolylepke** rajzása (3-4 db imágó/csapda/4 nap, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye). A fénycsapdák fogásai alapján az Alföldön (Csongrád-Csanád vármegye) megkezdődött a **kukoricamoly** rajzása.

Napraforgóban (6-10 levél, csillagbimbós állapot) a **levéltetvek** felszaporodása várat magára. Egyedszámuk jelenleg csekély.

BURGONYA

Burgonyában a **burgonyabogár** egyedszáma változó. Az imágók, tojások és a különböző fejlettségű lárvák is előfordulhatnak a területeken, ezért az állományok rendszeres ellenőrzése javasolt.

Az esős napok a burgonya fejlődésének is kedveztek az érintett területeken, a fokozott növekedés miatt az állományok lassan záródnak. A felázott talajú (vagy öntözött) táblákon a párás mikroklímájú közegben várható a **burgonyavész** első fertőzésének a kialakulása. A megelőző védekezés megkezdése javasolt!

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Csonthéjasokban a gyümölcsmolyok rajzása folytatódott. Míg a **keleti gyümölcsmoly** rajzása csökkent, addig a **barackmoly** és a **szilvamoly** egyedszáma szinte mindenütt növekedett. Egyes kertekben már láthatóak a keleti gyümölcsmoly első nemzedékének hajtás-illetve gyümölcs kártételei is (a lárvák már elhagyták a gyümölcsöt) (1. fotó).

1. fotó: Keleti gyümölcs kártétele barackon (2026.05.31.)

Erősödött a **cseresznyelég** populációja (10-20 db imágó/4 nap), emellett a jelenleg érő fajták nyű fertőzöttsége is gyakorivá vált. **Az éréfélben lévő fajták védelme indokolt!**

Az esős vidékeken megjelentek a **monília gyümölcsrothadás** tünetei. A még ép gyümölcsök esetén a megelőző védelem javasolt!

Almában tovább fokozódott a **szürke-és zöld almalevéltetű** felszaporodása, az intenzív hajtásnövekedés miatt a védekezés javasolt.

Az **almamoly** rajzása alacsony (enyhén növekvő) egyedszámmal folytatódott. Ugrásszerűen megnőtt az **almalevél-aknázómoly** egyedszáma (120-170 db imágó/csapda/4 nap), alacsony szintű azonban az **almalevél-sátorosmoly** és az **almalevél-törpemoly** kártételi veszélye.

Az **almafa lisztharmit** tünetei csak a korábban is fertőzött ültetvényekben és a szárazabb alföldi vidékeken erősödtek (védekezés hiányában). A Dunántúl esősebb területein újabb **almafa varasodás** és a **körte varasodás** tünetek jelentek meg a leveleken és a gyümölcsökön egyaránt (2. fotó)!

2. fotó: Fokozódó körte varasodás tünetei levélen (2026.05.31.)

Szőlőben (virágzás kezdete) a csapadékos területeken a **feketerothadás** és a **szőlőperonoszpóra** fertőzésveszélye emelkedő. Az első peronoszpóra fertőzések a nagyobb csapadékú napokon (>10-15 mm) bekövetkezhetnek, mivel az éjszakai hőmérsékletek is kedvező tartományban voltak az elmúlt időszakban. A levéltünetek megjelenésére a napokban számíthatunk.

A **lisztharmat** fertőzésveszélye inkább az alföldi, dél-dunántúli, szárazabb ültetvényeket fenyegeti, de az érzékeny fűtök védelme érdekében a megelőző védekezések mindenütt nagyon fontosak!

Az **amerikai szőlőkabóca L1-es lárvái** mellett a legtöbb ültetvényben megjelentek az **L2-es** stádiumú lárvák is (3. fotó), melyek még nem képesek a fitoplazma terjesztésére. A lárvák fejlettségének nyomon követése, valamint a növényvédelmi hatóság helyi védekezési felhívásának a figyelése javasolt! Az amerikai szőlőkabóca lárvakeléséről, a vektor országos előrejelzéséről széleskörű információk a www.karositomonitoring.hu oldalon érhetők el.

3. fotó: Amerikai szőlőkabóca L1 és L2-es lárvái (Fotó: Tüh A., 2026.06.01., vonalzó osztása: 1 mm)

Tüh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.